

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Rigor Moderatus Doctrinæ Pontificiæ Circa Usuras A SS.
D. N. Benedicto XIV. Per Epistolam Encyclicam Episcopis
Italiæ Traditus**

Specimina ulteriora exhibens Moderationis Pontificiæ, à P. Concina violatæ

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii, 1751

Art. 4. Judicium de Contractu trino.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63780)

ipsum discursum Eminentissimi de LUCA, allegat fusiùs, laudatque P. Concina, (b) & nisi cæcutiat, apertè deprehendit, hac autoritate totum suum conatum, integràmque molem tractatùs de Usura contractus trini subrutum collabi. De intrinseca honestate contractus præprimis sumus solliciti. Quid tribunalia pro foro externo præsumant ac judicent, dependet ex legibus positivis, ex usu longævo, ex consuetudine patriæ, ex stylo Curia. Nostrum non est, singulorum Provinciarum usus & consuetudines examinare, quæ facillè mutantur. Fuerit sanè stylus Romanæ Curia temporibus Cardinalis de LUCA (quamvis alii hoc minimè concedant) ut sub formula Contractus trini præsumeretur animus usurarius: alius modò stylus in eadem Curia observatur, ut suprà monuimus. (§. 175.)

(a) De Usuris discurs. 1. n. 12.

(b) Pag. 199.

§. 184.

Pauca hucusque diximus ex iis, quæ dici possent, si animus esset integrum volumen implendi circa materiam Contractus trini. Multis aliis studiosè lectis & perpensis, mentem meam breviter aperio. I. Ea omnia, quæ hyperbolica eloquentia, per integrum volumen de Usura Contractus trini demonstrare sibi videtur P. DANIEL CONCINA, nequaquam me persuasum reddunt de usuraria pravitate, aut intrinseca inhonestate hujus Contractus; neque de proscriptione earum opinionum, quas circa hoc argumentum idem Author immoderatis censuris persequitur. II. Consideratis singulis Contractibus & pactis, quæ in Contractu trino involvuntur; considerata etiam eorundem conjunctione circa eandem materiam, easdemque personas; nihil occurrit, quod aut substantiæ horum contractuum, aut æquitati naturali videatur repugnare, modò cum iis ineantur, qui ex subministrata pecunia magnum solent lucrum acquirere, & servetur æqua-

Art. 4.
JUDICIUM
DE CON-
TRACTU
TRINO.
Sensus
Authoris:

litas juxta communem peritorum æstimationem. III. Unde si quis in locis, ubi hic Contractus inter Mercatores, aut alios Negotiatores viget, nec peculiari lege est interdictus, ex eo lucrum percipiat; argui de usura propterea non potest. IV. Neque opus est, ut singuli ex his tribus Contractibus successivè, aut explicitis verbis ineantur, modò adhibeantur eæ formulæ, quæ juxta receptum usum, & consuetudinem contrahentium involvunt Societatem, Assecurationem sortis, & conventionem lucri certi, ita ut istæ formulæ, quarum compendia Mercatores amant, resolvi in dictos tres Contractus deberent, si pluribus verbis ad mentem contrahentium extendendæ essent. V. Hinc ne plurimi, præsertim plebeji Negotiationum, & formalitatum discernendarum parum gnari, ab omni commercio excludantur; in iis locis, ubi celebrari hic contractus à probis & doctis Viris solet, non sunt damnandi illi, qui præbent pecunias suas Mercatori cum intentione contrahendi & lucrum percipiendi meliore, quo fieri licet modo. VI. In illis tamen locis, ubi hæc contrahendi forma in communem usum non est introducta, non potest hæc implicita intentio sufficere ad lucrum prætextu trini Contractus excusandum, cum nemo censeatur contrahere velle modo ac forma insolita. VII. Nec facilè permitti debet, ut extra majora Mercatorum emporia hic contrahendi usus invalescat, nec hominibus privatis passim suaderi, ut hac forma utantur, cum pronum sit, ut multi usurarium animum hoc pallio tegant, & mera verborum pigmenta pravitati usurariæ illinant.

§. 185.

*Ex Facul-
tatis Theo-
logica.*

In hoc jam explicato, non alio sensu, Facultas Theologica Ingolstadiensis approbavit Contractum trinum in ordine ad negotiationem, & pro locis, in quibus hæc contrahendi forma in usum jam est deducta. Audierat jam aliquid de hac Approbatione, nondum tamen eam viderat

P. DA.

P. DANIEL CONCINA, quando suum de Contractu Triuo Volumen edidit, quamvis eo tempore in Gallia cum aliarum Universitatum Censuris fuerit typis publicata. Ne quis autem suspicetur, tenebras quæri, verbotenus eam apponere libet. Sic igitur habet; (a) *Nos infra scripti examinavimus communicatum nobis & censuræ nostræ commissum casum de Contractu Triplici Societatis in ordine ad negotiationem, & omnibus rite ponderatis judicamus, contractum ejusmodi ab omni labe Usuræ immunem, adeoque licitum & in praxi tutum esse.*

(a) In Libello Gallico: *Examen Theologique sur la Société du prêt à Rente. Edit. tert. 1745.* Nomina quorundam subscriptorum Theologorum Ingolstadiensium vehementer deformata fuerunt, quòd vel typographus, vel ille, qui ex autographo excrispsit, teutonicis nominibus fortè parum assuetus, literas quasdam malè legerit. Impressa enim sunt nomina SJINCIBL. & STOCOLINGER. cùm in autographo legatur KNÄBL. & STÖTTLINGER. Notandum etiam, non omnium, qui publicè in Academia hac Theologiam prælegere solent, nomina esse signata, quia inter bellorum turbines, qui eo tempore præprimis urbem Ingolstadiensem premebant, non omnes Cathedræ Theologicæ erant occupatæ.

SECTIO VII.

De Contractu Censuali.

§. 186.

INter Contractus, per quos pecunia collocari potest ad lucrum, magnum nomen & usum obtinet Contractus Censualis. Agemus I. De Definitione & Divisione Censuum. II. De Usu & Legibus Censuum præcipuè in Germania. III. De Rebus, super quibus constituitur Census. IV. De Materia ex qua solvitur. V. De justo ejusdem Pretio. VI. De Pactis adjici solitis. VII. De intrinseca Natura Contractus Censualis.

Art. I.
DEFINITIO
ET DIVI-
SIO CEN-
SUS.

P 3

§. 187.